

บทที่ 4

ผลการดำเนินการวิจัย

ผลการดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการเพิ่มการเรียนรู้สองภาษา เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือของเด็กวัยอนุบาล แบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการทดลองใช้โปรแกรมฯ

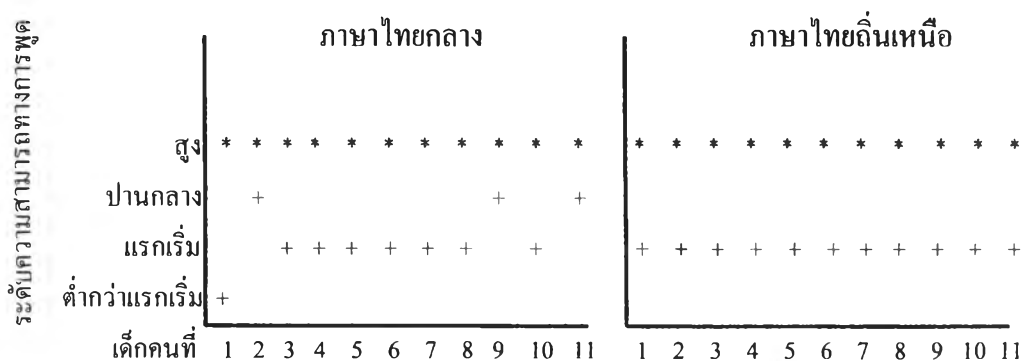
ตอนที่ 2 ผลการปรับปรุงโปรแกรมฯ

ตอนที่ 1 ผลการทดลองใช้โปรแกรมฯ แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ ความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ความพึงพอใจของผู้ปกครองในการเข้าร่วมโปรแกรมฯ และผลการใช้โปรแกรมฯ

1.1 ความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือของเด็ก ก่อนและหลังการเข้าโปรแกรมฯ จากการนำโปรแกรมฯ ไปทดลองใช้กับเด็กอายุ 3 – 5 ปี ที่เริ่มเข้าโรงเรียนเป็นครั้งแรก ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 11 คน เป็นเวลา 1 ภาคเรียน ได้ผลดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1.1 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ใน 3 ด้าน คือ การสื่อความหมาย ความชัดเจนในการออกเสียง และความคล่องในการพูด ได้ตั้งแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 4 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือด้านการสื่อความหมายด้วยการใช้ศัพท์ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ

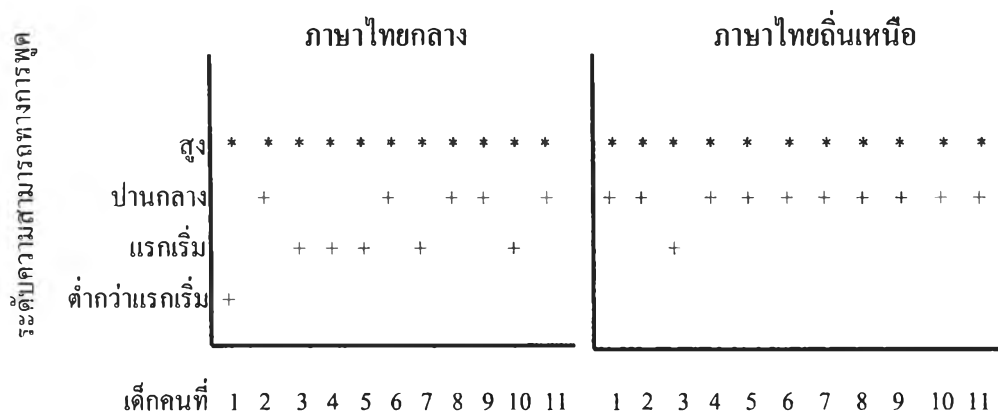

หมายเหตุ เครื่องหมาย + หมายถึงระดับความสามารถทางการพูดก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ

เครื่องหมาย * หมายถึงระดับความสามารถทางการพูดหลังเข้าร่วมโปรแกรมฯ

จากแผนภูมิที่ 4 แสดงให้เห็นว่าระดับความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือด้านการสื่อความหมายด้วยการใช้ศัพท์ของเด็กกลุ่มตัวอย่างทั้ง 11 คน เพิ่มขึ้นหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ โดยเด็กมีการเปลี่ยนแปลงระดับความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลางหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ คือ ระดับต่ำกว่าแรกเริ่มเปลี่ยนเป็นระดับสูง 1 คน ระดับแรกเริ่มเปลี่ยนเป็นระดับสูง 7 คน และระดับปานกลางเปลี่ยนเป็นระดับสูง 3 คน ส่วนความสามารถทางการพูดภาษาไทยถิ่นเหนือ เด็กทุกคนเปลี่ยนแปลงระดับความสามารถทางการพูดจากระดับแรกเริ่มเป็นระดับสูงหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ

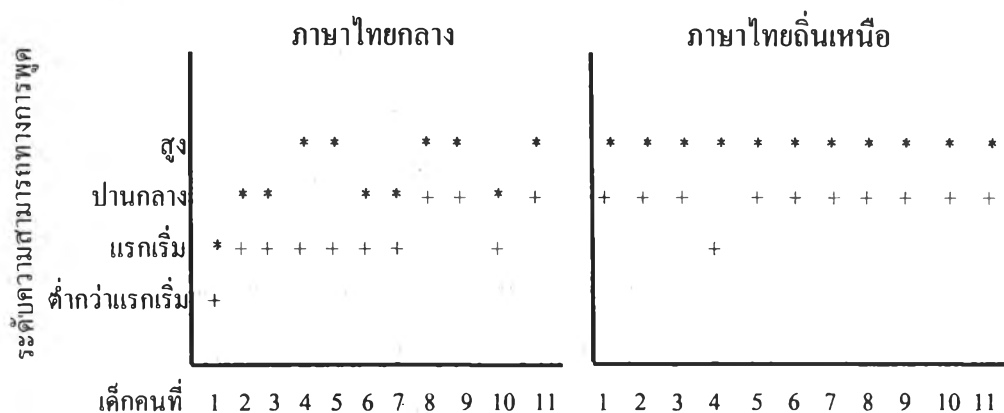
แผนภูมิที่ 5 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือด้านการสื่อความหมายด้วยการใช้รูปประโยคก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ

หมายเหตุ เครื่องหมาย + หมายถึงระดับความสามารถทางการพูดก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ
 เครื่องหมาย * หมายถึงระดับความสามารถทางการพูดหลังเข้าร่วมโปรแกรมฯ

จากแผนภูมิที่ 5 แสดงให้เห็นว่าระดับความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือด้านการสื่อความหมายด้วยการใช้รูปประโยคของเด็กกลุ่มตัวอย่างทั้ง 11 คน เพิ่มขึ้นหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ โดยเด็กมีการเปลี่ยนแปลงระดับความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลางหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ คือ ระดับต่ำกว่าแรกเริ่มเปลี่ยนเป็นระดับสูง 1 คน ระดับแรกเริ่มเปลี่ยนเป็นระดับสูง 5 คน และระดับปานกลางเปลี่ยนเป็นระดับสูง 5 คน ส่วนระดับความสามารถทางการพูดภาษาไทยถิ่นเหนือ มีเด็กที่เปลี่ยนแปลงระดับความสามารถจากระดับแรกเริ่มเป็นระดับสูง 1 คน และระดับปานกลางเปลี่ยนเป็นระดับสูง 10 คน

แผนภูมิที่ 6 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือด้านการสื่อความหมายด้วยการเลือกปรับใช้ภาษาก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ

หมายเหตุ เครื่องหมาย + หมายถึงระดับความสามารถทางการพูดก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ
 เครื่องหมาย * หมายถึงระดับความสามารถทางการพูดหลังเข้าร่วมโปรแกรมฯ

จากแผนภูมิที่ 6 แสดงให้เห็นว่าระดับความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือด้านการสื่อความหมายด้วยการเลือกปรับใช้ภาษาของเด็กกลุ่มตัวอย่างทั้ง 11 คน เพิ่มขึ้น หลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ โดยเด็กมีการเปลี่ยนแปลงระดับความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลางหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ คือ ระดับต่ำกว่าแรกเริ่มเปลี่ยนเป็นระดับแรกเริ่ม 1 คน ระดับแรกเริ่มเปลี่ยนเป็นระดับปานกลาง 5 คน ระดับแรกเริ่มเปลี่ยนเป็นระดับสูง 2 คน และระดับปานกลางเปลี่ยนเป็นระดับสูง 3 คน ส่วนระดับความสามารถทางการพูดภาษาไทยถิ่นเหนือเด็กทั้ง 11 คนมีการเปลี่ยนแปลงระดับความสามารถทางการพูดจากระดับแรกเริ่มเป็นระดับสูง 1 คน และระดับปานกลางเปลี่ยนเป็นระดับสูง 10 คน

หมายเหตุ เครื่องหมาย + หมายถึงระดับความสามารถทางการพูดก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ
เครื่องหมาย * หมายถึงระดับความสามารถทางการพูดหลังเข้าร่วมโปรแกรมฯ

จากแผนภูมิที่ 8 แสดงให้เห็นว่าระดับความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือด้านความคล่องในการพูดของเด็กกลุ่มตัวอย่างทั้ง 11 คน เพิ่มขึ้นหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ โดยเด็กมีการเปลี่ยนแปลงระดับความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลางหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ คือระดับต่ำกว่าแรกเริ่มเปลี่ยนเป็นระดับปานกลาง 1 คน ระดับแรกเริ่มเปลี่ยนเป็นระดับปานกลาง 7 คน ระดับแรกเริ่มเปลี่ยนเป็นระดับสูง 1 คน และระดับปานกลางเปลี่ยนเป็นระดับสูง 2 คน ส่วนระดับความสามารถทางการพูดภาษาไทยถิ่นเหนือ มีเด็กที่ความสามารถทางการพูดเปลี่ยนจากระดับแรกเริ่มเป็นระดับสูง 9 คน และระดับปานกลางเปลี่ยนเป็นระดับสูง 2 คน

1.1.2 บรรยายผลการวิเคราะห์และประเมินความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือของเด็กวัยอนุบาล ช่วงหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ใน 3 ด้าน คือ การสื่อความหมาย ความชัดเจนในการออกเสียง และความคล่องในการพูด ได้ดังนี้
ความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลางด้านการสื่อความหมาย

1. การใช้คำศัพท์

1.1 เด็กทุกคนสามารถใช้คำศัพท์ภาษาไทยกลางที่แสดงถึงการใช้ภาษาตามบริบททางสังคมและวัฒนธรรม ในด้านต่อไปนี้ได้อย่างถูกต้องตามสถานการณ์

1) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ใช้ภาษา เช่นการพูดระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ เด็กจะใช้คำลงท้ายที่สุภาพเสมอ เช่น “ค่ะ” สำหรับผู้หญิง และ “ครับ” สำหรับผู้ชาย, การพูดกับเพื่อนจะมีคำลงท้ายหรือไม่ก็ได้ เป็นต้น

2) ด้านโอกาสและสถานการณ์ เช่นเด็กสามารถพูดคำศัพท์ภาษาไทยกลางในกิจกรรมประจำวัน หรือในโอกาสพิเศษที่ต้องสื่อสารกับวิทยากรที่ถนัดภาษาไทยกลางได้

3) ด้านลีลาในการใช้ภาษาที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ เช่นเด็กใช้คำศัพท์ภาษาไทยกลางที่เป็นทางการกับครูหรือผู้ใหญ่ต่างถิ่น และใช้ภาษาไทยกลางที่ไม่เป็นทางการกับเพื่อน หรือบุคคลบางคนในครอบครัว

1.2 เด็กทุกคนสามารถใช้คำศัพท์ภาษาไทยกลางที่ถูกต้องได้เพิ่มขึ้นทุกประเภท เช่น คำนามต่าง ๆ คำสรรพนามแทนตัวเองและผู้อื่น คำกริยา คำวิเศษณ์ คำลงท้าย คำร้องเรียกหรือขานรับ และเรียนรู้การใช้คำอุทานที่สุภาพในแต่ละสถานการณ์ภาษาตามเกณฑ์การจำแนกภาษาตามความแตกต่างระหว่างภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือด้านคำศัพท์และการออกเสียง

1.3 เด็กทุกคนสามารถพูดคำศัพท์ภาษาไทยกลางได้เพิ่มมากขึ้นในการพูดแต่ละสถานการณ์ตามเกณฑ์การนับคำในภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือ โดยพูดภาษาไทยกลางได้จำนวนเท่ากับหรือมากกว่าศัพท์ภาษาไทยถิ่นเหนือในสถานการณ์การพูดภาษาไทยกลาง

2. การใช้รูปประโยค

2.1 เด็กทุกคนสามารถใช้รูปประโยคภาษาไทยกลางที่แสดงความมุ่งหมายในการสื่อสารแสดง 1) ด้านการเข้าสังคม 2) ด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูล 3) ด้านการแสดงความรู้สึก และ 4) ด้านการทำสิ่งที่มุ่งหวังให้สำเร็จ ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์

2.2 เด็กทุกคนสามารถใช้รูปประโยคภาษาไทยกลางแบบความเดียวที่ถูกต้องตามการเรียงคำเข้าเป็นรูปประโยคของภาษาไทยกลางได้ และในจำนวนนั้น มีเด็ก 2 คน ซึ่งอายุ 5 ปี 2 เดือน สามารถพูดประโยคภาษาไทยกลางแบบประโยคความรวมที่ซับซ้อนได้

2.3 เด็กทุกคนสามารถใช้รูปประโยคภาษาไทยกลางประเภทคำถาม คำสั่ง บอกเล่า ขอร้อง หรือชักชวนได้อย่างถูกต้องตามความมุ่งหมายของประโยคในภาษาไทยกลางได้เพิ่มมากขึ้น

3. การเลือกปรับใช้ภาษา

เด็ก 5 คน ซึ่งอายุ 4 - 5 ปี สามารถพูดคำศัพท์ภาษาไทยกลางได้ถูกต้องเพิ่มขึ้น ทั้งด้านคำศัพท์และสำเนียง เด็ก 2 คน ซึ่งอายุต่ำกว่า 4 ปี และเด็ก 4 คน ซึ่งอายุ 4 - 5 ปี สามารถพูดคำศัพท์ภาษาไทยกลางได้ถูกต้องเพิ่มขึ้นเฉพาะด้านคำศัพท์ ตามเกณฑ์จำแนกภาษาตามความแตกต่างระหว่างภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือในแต่ละสถานการณ์

ความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลางด้านความชัดเจนในการออกเสียง

1. เด็ก 3 คน ซึ่งอายุ 5 ปี สามารถพูดออกเสียงพยัญชนะและสระในภาษาไทยกลางซึ่งไม่มีในภาษาไทยถิ่นเหนือ คือ ช และ ร เช่นคำว่า ช้าง, ช่วย, โรงเรียน ได้ แต่เด็ก 2 คน ซึ่งอายุต่ำกว่า 4 ปี และเด็ก 6 คน ซึ่งอายุ 4 - 5 ปี ยังคงออกเสียงเป็นจ้าง, จัวย และ โสงเฮียนหรือโลงเฮียน

2. เด็ก 2 คน ซึ่งอายุต่ำกว่า 4 ปี และเด็ก 6 คน ซึ่งอายุ 4 - 5 ปี ยังไม่สามารถออกเสียงพยัญชนะ ร และ ล ควบกันได้ เช่น คำว่า ครู ออกเสียงเป็น คู และเพลง ออกเสียงเป็น เพง

3. เด็ก 8 คน ซึ่งอายุ 4 - 5 ปี ออกเสียงสระที่ภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือออกเสียงไม่เหมือนกัน เช่น อัว ในภาษาไทยกลาง ซึ่งตรงกับ สระโอ ในภาษาไทยถิ่นเหนือ เช่น คำว่า กัว เด็กจะพูดเป็น โก่อ สระ เอีย ตามด้วย ว เช่น คำว่า ประเดี้ยว ออกเสียงเป็น ปะเดัว ซึ่งไม่ถูกต้องตามหลักการออกเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ในภาษาไทยกลาง

ความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลางด้านความคล่องในการพูด

เด็ก 3 คน ซึ่งอายุ 5 ปี สามารถพูดภาษาไทยกลางได้อย่างราบรื่นไม่ตะกุกตะกักในใจความสั้น ๆ และเด็ก 8 คน ซึ่งอายุต่ำกว่า 5 ปี ยังพูดซ้ำคำเดิม หรือพยางค์เดิมในบางครั้ง โดยจำนวนของคำหรือพยางค์ซ้ำที่เด็กพูดนั้น น้อยกว่าจำนวนคำที่เด็กพูดทั้งหมดในทุกสถานการณ์

ความสามารถทางการพูดภาษาไทยถิ่นเหนือด้านการสื่อความหมาย

1. การใช้คำศัพท์

1.1 เด็กทุกคนสามารถใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นเหนือที่แสดงถึงการใช้ภาษาตามบริบททางสังคมและวัฒนธรรม ในด้านต่อไปนี้ได้อย่างถูกต้องตามสถานการณ์

1) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ใช้ภาษา เช่น การพูดระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ เด็กจะมีคำลงท้ายที่สุภาพคือ “เจ้า” สำหรับผู้หญิง และ “คับ” สำหรับผู้ชาย, การพูดกับเพื่อนบางครั้ง มีคำลงท้ายหรือบางครั้งไม่มีก็ได้

2) ด้านโอกาสและสถานการณ์ เช่น เด็กสามารถพูดภาษาไทยถิ่นเหนือในกิจกรรมประจำวัน หรือการพูดในโอกาสพิเศษที่ต้องเป็นตัวแทนพูดกับผู้ที่ถนัดภาษาไทยถิ่นเหนือได้

3) ด้านลีลาในการใช้ภาษาที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ เช่น เด็กสามารถใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือที่เป็นทางการกับครูหรือผู้ใหญ่ และใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือที่ไม่เป็นทางการกับเพื่อน หรือบุคคลในครอบครัวได้

1.2 เด็กทุกคนสามารถใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นเหนือที่ถูกต้องได้เพิ่มขึ้นทุกประเภท เช่น คำนามต่าง ๆ คำสรรพนามแทนตัวเองและผู้อื่น คำกริยา คำวิเศษณ์ คำลงท้าย คำร้องเรียกหรือขานรับ และเรียนรู้การใช้คำอุทานที่สุภาพในแต่ละสถานการณ์ภาษาตามเกณฑ์การจำแนกภาษาตามความแตกต่างระหว่างภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือด้านคำศัพท์และการออกเสียง

1.3 เด็กทุกคนสามารถพูดคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นเหนือที่ถูกต้องได้เพิ่มมากขึ้นในการพูดในทุก ๆ สถานการณ์การพูดภาษาไทยถิ่นเหนือตามเกณฑ์การนับคำในภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือ

2. การใช้รูปประโยค

2.1 เด็กทุกคนสามารถใช้รูปประโยคภาษาไทยถิ่นเหนือที่แสดงความมุ่งหมายในการสื่อสาร 1) ด้านการเข้าสังคม 2) ด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูล 3) ด้านการแสดงความรู้สึก และ 4) ด้านการทำสิ่งที่มุ่งหวังให้สำเร็จ ได้อย่างเหมาะสมกับทุกสถานการณ์

2.2 เด็กทุกคนสามารถใช้รูปประโยคภาษาไทยถิ่นเหนือแบบประโยคความเดียวและประโยคความรวมที่ถูกต้องตามการเรียงคำเข้าเป็นรูปประโยคในภาษาไทยถิ่นเหนือได้ และเด็ก 3 คน ซึ่งอายุ 5 ปี สามารถพูดประโยคความรวมที่ซับซ้อนได้

2.3 เด็กทุกคนสามารถใช้รูปประโยคภาษาไทยถิ่นเหนือประเภทคำถาม คำสั่ง บอกล่า ขอร้อง หรือชักชวนได้อย่างถูกต้องตามความมุ่งหมายของประโยคในภาษาไทยถิ่นเหนือได้

3. การเลือกปรับใช้ภาษา

เด็กทุกคนสามารถพูดคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นเหนือได้ถูกต้องเพิ่มขึ้น ทั้งด้านคำศัพท์และสำเนียงภาษา ตามเกณฑ์จำแนกภาษาตามความแตกต่างระหว่างภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือในแต่ละสถานการณ์

ความสามารถทางการพูดภาษาไทยถิ่นเหนือด้านความชัดเจนในการออกเสียง

เด็กทุกคนสามารถออกเสียงพยัญชนะต้น พยัญชนะท้าย และพยัญชนะควบกล้ำเสียงสระเดี่ยวและสระประสม และเสียงวรรณยุกต์ ในภาษาไทยถิ่นเหนือได้ถูกต้องตามหลักการออกเสียง พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ในภาษาไทยถิ่นเหนือ และ ตามเกณฑ์จำแนกความแตกต่างระหว่าง ภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือได้เพิ่มมากขึ้น

ความสามารถทางการพูดภาษาไทยถิ่นเหนือด้านความคล่องในการพูด

เด็กทุกคนสามารถพูดภาษาไทยถิ่นเหนือได้อย่างราบรื่นไม่ตะกุกตะกักทั้งในใจความสั้น ๆ และใจความที่ยาวต่อเนื่องกัน ไม่พบเด็กที่พูดซ้ำคำเดิม หรือพยางค์เดิม หรือพูดโดยมีเสียงที่ไม่มีความหมายแทรกในทุกสถานการณ์

1.2 ความพึงพอใจของผู้ปกครองในการเข้าร่วมโปรแกรมฯ

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองจำนวน 11 คนที่เข้าร่วมโปรแกรมฯ มีความพึงพอใจมากในการได้เข้าร่วมโปรแกรมฯ ซึ่งแสดงได้จากข้อมูลดังต่อไปนี้

1.2.1 ข้อมูลทั่วไปจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ปกครองเด็กที่เข้าร่วมโปรแกรมฯ

ตารางที่ 4 ข้อมูลทั่วไปจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ปกครองเด็กที่เข้าร่วมโปรแกรมฯ

สถานภาพของผู้ปกครอง	จำนวนผู้ปกครอง (คน)
1. เพศ	
ชาย	3
หญิง	8

ตารางที่ 4 ข้อมูลทั่วไปจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ปกครองเด็กที่เข้าร่วมโปรแกรมฯ (ต่อ)

สถานภาพของผู้ปกครอง	จำนวนผู้ปกครอง (คน)
2. อายุ	
20 – 35 ปี	10
มากกว่า 35 ปี ขึ้นไป	1
3. วุฒิกการศึกษา	
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	5
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	3
มัธยมศึกษาตอนต้น (ม. 3)	1
มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6)	1
อนุปริญญา (ปวส.)	1
4. อาชีพ	
รับจ้าง	10
ค้าขาย	1
5. ความสัมพันธ์กับเด็ก	
บิดามารดาของเด็ก	10
เป็นญาติ	1
6. ภาษาที่ถนัด	
ภาษาไทยถิ่นเหนือ	11

1.2.2 ผลจากการสัมภาษณ์

ผู้ปกครองจำนวน 11 คนมีความรู้สึกพึงพอใจมากที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมฯ โดยผู้ปกครอง จำนวน 2 คน มีความรู้สึกชอบกิจกรรมบางอย่างในโปรแกรมฯ และจำนวน 9 คน รู้สึกชอบทุกกิจกรรมในโปรแกรมฯ และทุกคนมีความรู้สึกว่าการเข้าร่วมโปรแกรมฯ นี้มีประโยชน์ต่อตัวเอง ครู และเด็ก

ผู้ปกครองจำนวน 11 คนให้การสัมภาษณ์ในทำนองเดียวกันว่า “ ภูมิใจที่เห็นลูกมีความรู้และได้ประสบการณ์ที่ดีต่าง ๆ และรู้สึกพอใจที่ได้ร่วมปฏิบัติกิจกรรมในโปรแกรมฯ นี้ เพราะเห็นลูกได้ปฏิบัติด้วยตนเองและภูมิใจที่เห็นลูกได้เรียนรู้จริงๆ”

ประโยชน์ของโปรแกรมฯ นี้ คือทำให้ผู้ปกครองบางคนได้มีเวลาดูแลใส่ใจลูกมากขึ้น ได้รับรู้การเรียนของลูกมากขึ้น ทำให้ครูได้รู้จักนิสัยและความคิดเห็นของเด็กแต่ละคนมากขึ้นช่วยให้สามารถส่งเสริมให้เด็ก ๆ กล้าคิด กล้าทำ มีความคิดเป็นของตนเองมากขึ้น พูดเก่งขึ้น และรู้จักพูดในสิ่งที่ควรพูดมากขึ้น

นอกจากนี้แล้วผู้ปกครองยังได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อโปรแกรมฯ ดังนี้ คือ “อยากให้ครูช่วยสอนภาษาไทยกลางที่ถูกต้องมาก ๆ และต้องการให้ครูช่วยสอนภาษาถิ่นเมือง (ภาษาไทยถิ่นเหนือ) ที่ดี ๆ และให้สอนเด็กใช้คำพูดดี ๆ กับพ่อ แม่ ผู้ปกครอง” และมีผู้ปกครองเด็ก 2 คนช่วยกันเสริมว่า “ สิ่งที่บ้านเรามีอยู่เป็นสื่อการเรียนรู้ที่ดีมากและโปรแกรมฯ นี้สร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ลูก และผู้ปกครองที่บ้านได้ดี ”

1.3 ผลการใช้โปรแกรมฯ

จากการทดลองจัดกิจกรรมการเพิ่มการเรียนรู้สองภาษา เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือ กับเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 1 จำนวน 11 คน อายุ 3 - 5 ปี จัดกิจกรรมเป็นเวลา 12 สัปดาห์ ใน 1 ภาคเรียน ปรากฏผลดังนี้

1.3.1 เวลาและโอกาสในการจัดกิจกรรม พบว่าในช่วงต้นของโปรแกรมฯ เวลาที่จัดกิจกรรมสนทนาเข้ามา เด็กจะไม่ค่อยกล้าพูด หรือกล้าแสดงความคิดเห็นมากนัก ระยะเวลาของกิจกรรมนี้ ช่วงแรกๆ จึงใช้เวลาตามที่วางแผนไว้ แต่เมื่อระยะเวลาผ่านไปประมาณ 1 เดือน เด็กกล้าแสดงออกทางการสนทนามากขึ้น ทำให้ระยะเวลาของกิจกรรมนี้นานขึ้นและต้องยืดหยุ่นเวลาของการทำกิจกรรมอื่นๆ ตามไปด้วย ส่วนกิจกรรมภาษาสำเนียง ซึ่งมีการออกนอกสถานที่เพื่อให้โอกาสเด็กพบกับสถานการณ์จริงและเจ้าของภาษาตามบริบททางสังคม และวัฒนธรรมนั้น ทุก ๆ สัปดาห์ ที่ถึงวันที่มีกิจกรรมนี้ เด็กจะแสดงออกถึงความยินดีที่จะได้ออกไปนอกห้องเรียน โดยจะขี้ม๊อแงม๊อแงในเวลาพูดคุยกับเพื่อนหรือมักจะซักถามครูเสมอๆว่า “ วันนี้เราจะได้ไปไหนกันนะ หรือครูจะพาพวกเราไปไหนวันนี้ ”

ส่วนความราบรื่นของกิจกรรม ความเหมาะสมด้านเวลา และสถานที่ในการจัดแต่ละกิจกรรมนั้น ผู้วิจัย, ครูประจำชั้น (ผู้ช่วยวิจัย) และผู้ที่เข้าร่วมโปรแกรมอื่น ๆ เช่น ผู้ปกครอง และวิทยากรจากชุมชน เห็นว่ามีความเหมาะสมดีแล้ว

แต่ระยะเวลาที่ใช้ดำเนินกิจกรรมของโปรแกรมฯ ทั้งหมด คือ 12 สัปดาห์ ในเวลา 1 ภาคเรียนนั้น ผู้วิจัยและผู้มีส่วนร่วมในโปรแกรมฯ อื่น ๆ มีความเห็นว่ามันน้อยไป และหากเพิ่มระยะเวลาในการดำเนินโปรแกรมฯ ในภาคเรียนที่ 2 ด้วย เด็กจะมีโอกาสได้เรียนรู้ภาษาผ่านประเพณีและวัฒนธรรมทางสังคมท้องถิ่นได้ครบถ้วนตามสภาพจริงของสังคมมากขึ้น

1.3.2 ลักษณะกิจกรรม พบว่า กิจกรรมภาษาสำเนียง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ต้องออกนอกสถานที่ ต้องยืดหยุ่นตามความเหมาะสมด้านโอกาสและสภาพภูมิอากาศ หากสภาพดังกล่าวไม่มีความเหมาะสมกิจกรรมดังกล่าวต้องปรับเปลี่ยนเป็นกิจกรรมอื่นตามความเหมาะสม ซึ่งบางครั้งเป็นกิจกรรมที่ไม่ได้ระบุในโปรแกรมฯ อาจทำให้การเรียนรู้ทางภาษาของเด็กไม่สม่ำเสมอได้ จึงควรระบุกิจกรรมทดแทนในกรณีดังกล่าวไว้ในโปรแกรมฯ ด้วย

1.3.3 บรรยายภาพทางกายภาพ พบว่าในการจัดกิจกรรมทางภาษาทุก ๆ กิจกรรม เป็นบรรยากาศที่ผ่อนคลาย เพราะมีทั้งช่วงเวลาที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เด็กทุกคนให้ความร่วมมือกับผู้วิจัยและครูประจำชั้นในการเรียนการสอนตลอดโปรแกรมฯ เป็นอย่างดี โดยเด็กมักจะขี้มึน และอาสาสมัครเพื่อเป็นตัวแทนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยครูไม่ต้องพูดโน้มน้าว และเนื่องจากการจัดกิจกรรมในโปรแกรมฯ ใช้สถานที่ในการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียน นอกห้องเรียน ภายในบริเวณโรงเรียน และหากเป็นสถานที่นอกโรงเรียน ก็จะอยู่ภายในชุมชนของเด็ก ได้แก่ วัด ตลาด ร้านค้า แหล่งท่องเที่ยวในหมู่บ้าน ทุก ๆ แห่งล้วนเป็นแหล่งที่มีเจ้าของภาษาท้องถิ่นอาศัยอยู่ ทำให้บรรยากาศในการเรียนรู้ตามบริบทจริงเน้นไปที่ภาษาไทยถิ่นเหนือมากกว่าภาษาไทยกลาง

ส่วนบรรยากาศในการเรียนรู้และฝึกฟังและพูดภาษาไทยกลางจะเป็นสถานการณ์ที่ต้องสร้างขึ้นมากกว่าสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงตามบริบทสังคมและวัฒนธรรมของเด็กในท้องถิ่นนั้นๆ ซึ่งมักเป็นบริบทที่เด็กไม่คุ้นเคยและทำให้เห็นความแตกต่างของวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือชัดเจนขึ้น เช่น ในโอกาสที่มีบุคคลต่างถิ่นมาเยี่ยมโรงเรียน หรือหมอนามัยซึ่งถนัดภาษาไทยกลางมาให้ความรู้และนิเทศเด็กๆ ที่โรงเรียน ซึ่งเด็กต้องกล่าวคำต้อนรับ ตอบคำถาม หรือสนทนาโต้ตอบ

1.3.4 ขนาดของกลุ่มเด็ก พบว่าจำนวนเด็กที่เข้าร่วมโปรแกรมฯ ทั้งหมด จำนวน 11 คน แบ่งเป็น เด็กที่มีอายุช่วง 3 – 4 ปี จำนวน 2 คน และเป็นเด็กที่มีอายุช่วง 4 – 5 ปี จำนวน 9 คน เด็กทั้ง 11 คนนี้เข้าร่วมกิจกรรมตลอดโปรแกรมฯ จำนวนเด็กดังกล่าวมีผลต่อการดำเนินการสอน กล่าวคือทำให้การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ดำเนินไปอย่างสะดวกและราบรื่น คือสามารถจัดให้เด็กนั่งรวมเป็นแถวโดย ไม่ต้องเบียด หรือแย่งกันพูด หรือคู่มืออุปกรณ์ประกอบการสอน และในกิจกรรมรายบุคคล เด็กก็ไม่ต้องรอการออกมาร่วมกิจกรรมการเรียนรู้จนเกินไป

1.3.5 การสอนของครู พบรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) การเลือกใช้ภาษาของครู ในการสอนครูจะเลือกใช้ภาษาตามโปรแกรมฯ กำหนดเป็นหลัก โดยสามารถปรับเปลี่ยนภาษาให้เหมาะสมตามบริบททางสังคมและวัฒนธรรม และคำนึงถึงความเข้าใจของเด็กเป็นสำคัญ โดยจะพิจารณาหรือถามเด็กเสมอว่าต้องการให้ครูใช้ภาษาไทยกลางหรือภาษาไทยถิ่นเหนือ ซึ่งพบว่าระยะแรกของโปรแกรมฯ เด็กมีความต้องการให้ครูใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือมากกว่า เพราะเป็นภาษาเดียวกับภาษาแม่ของเด็ก ต่อมาในระยะที่สองความต้องการของเด็กเกี่ยวกับภาษาที่ครูใช้ไม่แน่นอน คือบางครั้งก็บอกให้ครูพูดกับตนด้วยภาษาไทยถิ่นเหนือบางครั้งก็บอกให้ครูพูดเป็นภาษาไทยกลางให้ฟัง แต่ในระยะสุดท้ายเด็กต้องการให้ครูใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือกับตนเองเพราะเด็กรู้ว่าตนเองถนัดภาษาไทยถิ่นเหนือและให้ครูใช้ภาษาไทยกลางเวลาสนทนากับครูคนอื่นในโรงเรียนและเวลาที่ต้องการให้เด็กฝึกภาษาไทยกลาง

การเลือกใช้ภาษาของครูมีผลโดยตรงต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็กจะนั้นครูต้องมีความสม่ำเสมอในการเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ทั้งสองภาษาในแต่ละกิจกรรมเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของครูเกี่ยวกับความเข้าใจทางภาษาและความต้องการของเด็กเกี่ยวกับเรื่องที่พูด ซึ่งทำให้ไม่อาจจะพูดได้ตายตัวเกี่ยวกับภาษาที่ครูควรใช้ในแต่ละกิจกรรมที่สามารถเลือกใช้ได้ทั้งสองภาษา

2) ปฏิสัมพันธ์และการเสริมแรง พบว่าระยะเวลาที่ครูดูแลเด็กตลอดทั้งวัน ตั้งแต่ช่วงเช้ากระทั่งเลิกเรียน ครูมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กรายบุคคล และรายกลุ่มย่อย ในระยะแรกเด็กจะใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือในการสนทนากับครูในทุกกิจกรรม ซึ่งครูจะให้เสริมทางบวกกับเด็กที่ใช้ภาษาได้เหมาะสมกับสถานการณ์เสมอ เช่น ยิ้มชื่นชม และกล่าวคำชมเชยด้วยภาษาเดียวกับที่เด็กใช้ หรือพูดให้กำลังใจในกรณีที่เด็กใช้สองภาษาปนกันว่า “พูดมาเถอะจะครูเข้าใจ ” ไม่แก้ไขการผิดพลาดทางการพูดของเด็กโดยตรงหรือทันทีทันใด แต่จะพูดทวนประโยคของเด็กที่ถูกต้อง และกล่าวชมเชยในความพยายามแสดงความกล้าทางการพูดของเด็กทุกครั้ง นอกจากนี้ยังพบว่าการไม่บังคับเด็กให้พูด แต่มีเจตนาให้เด็กว่า “เราควรฟังในขณะที่คนอื่นพูด ” ก็สร้างความมั่นใจให้เด็กที่พยายามหัดพูดได้มาก ทำให้เด็กเป็นผู้ฟังที่ดีในระยะแรก และพัฒนาตนเองให้กล้ามีส่วนร่วมในการสนทนากับครู และเพื่อน จนกระทั่งเด็กอยากจะทำด้วยตนเองอย่างสบายใจในที่สุด

1.3.6 การเรียนรู้ของเด็ก

1) ลักษณะการใช้ภาษาของเด็ก การเรียนรู้การใช้ภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือของเด็ก มีลักษณะการใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือตลอดเวลาในการพูดกับผู้ปกครอง ครู และเพื่อน ในช่วงแรกๆ ต่อมาเมื่อเด็กทั้งชั้นได้เรียนรู้ว่ามีอีกภาษาหนึ่งคือภาษาไทยกลางซึ่งเป็นภาษาที่ครูในโรงเรียนส่วนใหญ่ใช้ และเป็นภาษาที่ผู้คนต่างถิ่นที่มาอาศัยในหมู่บ้าน หรือมาเที่ยวในหมู่บ้านบางคนถนัด เด็กทั้งหมดซึ่งถนัดพูดภาษาไทยถิ่นเหนือบางคนจะพูดน้อยลง โดยมองหน้าผู้พูด และตั้งใจฟังมากขึ้น และต่อมาจะพยายามพูดภาษาไทยกลางเลียนแบบบ้างตามความสามารถของตน ซึ่งสังเกตได้ในระหว่างการเล่นอิสระระหว่างเพื่อน เช่น การเล่นบทบาทสมมุติ หรือการเล่นสนทนาโต้ตอบเป็นกลุ่ม เด็กๆ จะนำคำศัพท์ภาษาไทยกลางมาใช้ปนกับคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นเหนือ

2) กิจกรรมส่งเสริมความสามารถทางการพูดด้านการสื่อความหมายด้วยการใช้ศัพท์ พบว่าทุกกิจกรรมในโปรแกรมฯ ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ศัพท์ในภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือ เช่น กิจกรรมการเล่นต่อภาษาพาสนุก ซึ่งเด็กแต่ละคนจะได้เรียนรู้ศัพท์ภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือที่ตนเองอยากได้จากพื้นฐานคำศัพท์ที่ตนสนใจ โดยแต่ละคนจะได้พูดคำศัพท์ที่ตนเองและเพื่อน ได้ตั้งกติกาเกี่ยวกับคำเริ่มต้นและภาษาที่ใช้ในการเล่น เด็กจะได้คิด

และพูดคำศัพท์ที่มีความหมายที่ตนเองรู้จัก และได้เรียนรู้ศัพท์ใหม่จากคนอื่นด้วย ทำให้เด็กเรียนรู้ที่จะกล้าพูด กล้าถาม คนอื่นเกี่ยวกับสิ่งที่ตนไม่รู้เกี่ยวกับคำศัพท์ในภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือ ตลอดจนได้เรียนรู้ที่จะเลือกใช้ภาษาด้วยตนเองได้ในที่สุด

ตัวอย่างกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการสื่อความหมายโดยการใช้ศัพท์ของเด็ก

“ กิจกรรมการเล่นต่อภาษาพาสุนัข ”

เด็กๆ จะพูดสนทนาโต้ตอบกันสองฝ่าย อาจเล่นเป็นกลุ่มย่อยหรือกลุ่มใหญ่ก็ได้ โดยทั้งสองฝ่ายจะตกลงกติกาการเล่นเกี่ยวกับการเริ่มต้น ภาษาที่ใช้เล่น และลำดับในการเล่นกันเอง

การเล่นที่ใช้ภาษาไทยกลาง

การเล่นที่ใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือ

ก อ ะไร	ก อ ไก่	ข อ ะหยิ่ง	ข อ ตาน (ข อ ทาน)
ไ ก่ ะไร	ไ ก่ ทอด	ต อ น ะหยิ่ง (ถ วาย ทาน ะไร)	ต อ น เข้า (ถ วาย ข้าว)
ท อ ด ะไร	.....	เข้า ะหยิ่ง (เข้า ะไร)	.....

แม้ว่าครู ผู้ปกครอง หรือผู้ใหญ่คนอื่นในชุมชนจะเห็นว่า การใช้ศัพท์ของเด็ก บางครั้งไม่ถูกต้องตามหลักภาษา แต่เด็กๆ สามารถสื่อความหมายกับคนอื่นได้ ก็ไม่มีการตำหนิ เด็ก หรือทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่น ในตนเอง แต่ผู้ใหญ่ทุกคนจะพยายามเป็นแบบอย่างของการใช้ คำศัพท์ที่ถูกต้อง และชัดเจนตามหลักภาษาให้เด็กมากที่สุด โดยพยายามพูดคำศัพท์ที่ชัดเจน ถูก ต้อง และเหมาะสมกับทุกๆ สถานการณ์การพูด ตลอดจนการที่บุคคลในสถานภาพต่างๆ ใน ชุมชน ซึ่งทำกิจกรรมหลายๆ อย่างที่เด็กได้มีประสบการณ์ตรงกับบุคคลเจ้าของภาษาโดยตรง ใน สถานการณ์ต่างๆ ตลอดเวลา 1 ภาคเรียน ทำให้เด็กสามารถพัฒนาการพูด โดยใช้ศัพท์ที่แสดงถึง การใช้ภาษาตามบริบททางสังคม และวัฒนธรรมด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านโอกาส และสถานการณ์ และด้านลีลาการใช้ภาษาได้ครบทุกด้าน และใช้คำศัพท์ได้หลากหลายประเภท มากขึ้นในที่สุด

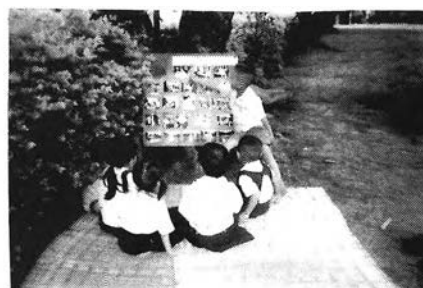
3) กิจกรรมส่งเสริมความสามารถทางการพูดด้านการสื่อความหมายด้าน การใช้รูปประโยค พบว่าระหว่างเข้าร่วมโปรแกรมฯ เด็กได้เรียนรู้การพูดข้อความที่เป็นประโยค แสดงความมุ่งหมายด้านการเข้าสังคม เช่น การทักทาย จากลา ขอบคุณเมื่อรับของจากผู้อื่น การ พูดแลกเปลี่ยนข้อมูล เช่น การถาม – ตอบ บอกเล่า อธิบายให้คนอื่นฟังเข้าใจ การพูดแสดง ความรู้สึก หรือความต้องการ เมื่อดีใจ เสียใจ ตกใจ ด้วยการพูดประโยคที่สุภาพ และการพูดเพื่อ แสดงการทำสิ่งที่มุ่งหวังให้สำเร็จ เช่น การขอร้อง บอกให้ทำ การเสนอแนะคนอื่น จากการเป็น แบบอย่างของการใช้รูปประโยคทั้งสองภาษาของครูตามบริบทต่างๆ การถามเพื่อให้เด็กพูดขยาย ความ หรือพูดให้ยาวขึ้น ในแต่ละสถานการณ์อย่างสม่ำเสมอ โดยครูจะมีเวลาสำหรับการพูดกับ

เด็กแต่ละคนทุกเช้าในช่วงรับเด็ก ซึ่งครูจะสอนการพูดประโยคที่แสดงความมุ่งหมายด้านการเข้าสังคม เช่น ทักทายครูและเพื่อน และการพูดลาผู้ปกครองที่มาส่ง และในกิจกรรมประจำวันประจำสัปดาห์ของโปรแกรมฯ ก็เป็นกิจกรรมซ้ำๆ ซึ่งเอื้อให้เด็ก ได้ฝึก และเรียนรู้การใช้รูปประโยคทั้งสองภาษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เด็กสามารถพูดประโยคที่แสดงความมุ่งหมายในการสื่อสาร ได้ครบทุกด้าน และเหมาะสมในแต่ละสถานการณ์การพูด

ตัวอย่างกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการสื่อความหมายโดยการใช้รูปประโยค

“ กิจกรรมการเล่าเรื่องจากภาพวาด และการเล่าเรื่องจากภาพถ่าย ”

เด็กๆ จะเล่าเรื่องราวต่างๆ ในภาพตามจินตนาการ และความเป็นจริง โดยใช้ภาษาตามความต้องการของตน เป็นเรื่องราวจากการเล่าที่เกิดจากคำพูดหลายๆ คำยาวต่อเนื่องกันเป็นประโยค ซึ่งเด็กได้เรียนรู้การเรียงคำเข้าประโยค และประเภทของประโยคอย่างเป็นธรรมชาติ จากการทำกิจกรรมร่วมกับครู และเพื่อน

4) กิจกรรมส่งเสริมความสามารถทางการพูดด้านการสื่อความหมายด้านการเลือกใช้ภาษา พบว่าในช่วงเดือนแรกของการเข้าร่วมโปรแกรมฯ เด็กเกือบทุกคนจะพูดโดยใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือในทุกสถานการณ์ของการสนทนากับผู้อื่น ต่อมาในช่วงเดือนที่สองเด็กบางคนจะเจียบไม่ค่อยพูด แล้วเริ่มพูดปนกัน โดยใช้ทั้งภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษาไทยกลางในช่วงเดือนที่สาม และเริ่มลดการพูดปนสองภาษา มาเป็นการพยายามพูดเพียงภาษาเดียวตามภาษาของกลุ่มสนทนาได้มากขึ้นในช่วงเดือนที่สี่ ซึ่งความเปลี่ยนแปลงด้านการพูดของเด็กดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงลำดับพัฒนาการในการเรียนรู้เกี่ยวกับการเลือกปรับใช้ภาษา ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ กับเจ้าของภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือตามบริบทจริงของภาษาทางสังคม และวัฒนธรรม เช่น กิจกรรมภาษาสัญจร ซึ่งเด็กจะได้เรียนรู้ และฝึกความสามารถทางการพูดทั้งภาษาไทยกลาง และภาษาไทยถิ่นเหนืออย่างเป็นธรรมชาติกับเจ้าของภาษา ตามสถานที่ต่างๆ ในชุมชน ซึ่งเด็กอาศัยอยู่ เช่น การต่อรองสินค้ากับคนขายของที่ตลาด การซักถามเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการรู้จากบุคคลที่มีสถานภาพต่างๆ ในโรงเรียน และการสนทนากับพระที่วัด

ตัวอย่างกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการสื่อความหมายโดยการเลือกปรับใช้ภาษา

“ กิจกรรมภาษาสัญจร ”

เด็กจะได้ประสบการณ์ตรงทางภาษาจากการร่วมสนทนากับเจ้าของภาษาตามสถานที่ต่างๆ

5) กิจกรรมส่งเสริมความสามารถทางการพูดด้านความคล่องในการพูด พบว่าในช่วงแรกของการเข้าร่วมโปรแกรมฯ เด็กที่ส่วนใหญ่จะยังพูดไม่ราบรื่น หรือพูดตะกุกตะกักหรือพูดซ้ำคำเดิมทั้งในการพูดประโยคใจความเดียวและการพูดประโยคหลายใจความต่อเนื่องกัน แต่ในระหว่างโปรแกรมฯมีกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กได้ฝึกความคล่องในการพูดทั้งภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือ เช่นกิจกรรมสนทนายามเช้า กิจกรรมท่องคำคล้องจอง ปริศนา คำทาย ร้องเพลง ฟัง และเล่านิทาน และการเล่นเกมทางภาษา ช่วยให้เด็กใช้ภาษาได้คล่องขึ้น เนื่องจากเป็นกิจกรรมประจำวัน และเด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาซ้ำ ๆ อย่างสม่ำเสมอ ทำให้เด็กลดความประหม่าในการพูด และพัฒนาความคล่องในการพูด ซึ่งจากผลการทดลองหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯเด็กทุกคนมีความคล่องในการพูดทั้งสองภาษาเพิ่มขึ้น โดยจากการเปรียบเทียบระหว่างภาษาแล้วเด็กกลุ่มตัวอย่างทุกคนมีความคล่องในการพูดภาษาไทยถิ่นเหนือมากกว่าภาษาไทยกลาง

6) กิจกรรมส่งเสริมความสามารถทางการพูดด้านความชัดเจนในการออกเสียงพบว่าในช่วงแรกของการเข้าร่วมโปรแกรมฯ เด็กกลุ่มตัวอย่างส่วนมากพูดออกเสียงไม่ถูกต้องตาม หลักการออกเสียงภาษาไทยกลางในการสนทนาเลยในทุกสถานการณ์ โดยเด็กบางคนไม่สามารถออกเสียงพยัญชนะที่มีในภาษาไทยกลางแต่ไม่มีในภาษาไทยถิ่นเหนือได้แก่ ช และ ร เช่นคำว่า ช้างและโรงเรียน เด็กส่วนใหญ่จะออกเสียงเป็น จ้าง และ โสงเฮียน หรือ โลงเฮียนเนื่องจากเสียง ร ไม่มีในภาษาไทยถิ่นเหนือ ไม่สามารถออกเสียงคำที่ใช้สระ อัว ตามด้วย ย เช่น ช่วย ด้วย กล้วย เด็กจะออกเสียงเป็น จ้วยไค้ย หรือ โซ้ยไค้ยเด็กบางคนไม่สามารถออกเสียงคำที่ใช้สระ อัว ในภาษาไทยกลางได้ เช่น กลัว เด็กจะออกเสียงเป็น โก่อ้ หรือบางคนออกเสียง ค เป็น ช เช่นคำว่า คับ เป็น ฮับ หรือบางคนออกเสียง น เป็น ง เช่นคำว่า คุณ เป็น คุณ

ส่วนความสามารถทางการพูดภาษาไทยถิ่นเหนือนั้นเด็กพูดออกเสียงได้ถูกต้องตามหลักการออกเสียงภาษาไทยถิ่นเหนือบ้างแต่ก็ไม่สม่ำเสมอ เนื่องจากเด็กมักพูดโดยใช้ภาษาปนกันบ้าง ใช้ศัพท์ไทยกลางแทนศัพท์ภาษาไทยถิ่นบ้าง เช่นใช้คำว่า ดู ในภาษาไทยกลาง

แทนคำว่า พ่อ หรือ กอข ในภาษาไทยถิ่นเหนือ หรือมีเด็กบางคนพูดว่า “หนูห่อจิ้นส้มกับข้าวเหนียวมาค่ะ” แทนการพูดว่า “เป็นหรือเจ้าห่อจิ้นส้มกับเข้านึ่งมาเจ้า” (จิ้นห่อแหนมและข้าวเหนียวมาจ๊ะหรือคะ)

จากการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโปรแกรมฯ พบว่าการที่ครูเป็นแบบอย่างของการพูดคำศัพท์ที่ใช้พยัญชนะซึ่งไม่มีในภาษาไทยถิ่นเหนือแต่มีในภาษาไทยกลาง เช่น ทุกๆ วันครูมักพูดว่า “ใครจะเป็นคนช่วยหยิบช้อน และชามของโรงเรียนมาให้ครูคะ” ในช่วงก่อนรับประทานอาหาร เพื่อให้เด็กฝึกฟังการออกเสียง ช หรือการฝึกร้องเพลงสองภาษา ซึ่งมีการเทียบเสียงของคำและความหมายโดยมีจังหวะและทำนองเหมือนกัน มีส่วนช่วยให้เด็กได้พัฒนาความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือได้ชัดเจนถูกต้องตามหลักการออกเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกดและคำควบกล้ำของแต่ละภาษามากขึ้น ดังจะเห็นได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลในช่วงหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ เด็กมีความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือได้ชัดเจนเพิ่มมากขึ้น

1.3.7 วิธีบันทึกข้อมูล

จากการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ พบว่าการบันทึกข้อมูลการพูดของเด็กรายบุคคลในแต่ละกิจกรรม หากครูไม่มีผู้ช่วยจดบันทึกในระหว่างการทำกิจกรรม ครูต้องพยายามทำการบันทึกทันทีที่เสร็จการสนทนาในแต่ละกิจกรรมของแต่ละวัน หรืออาจบันทึกหลังจากเสร็จสิ้นการสอนในแต่ละวันแต่ไม่ทิ้งระยะการจดบันทึกกับการเริ่มต้นกิจกรรมใหม่นานจนเกินไป เช่น จดบันทึกทุกวันหลังเลิกเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด และพบว่าการวางแผนกำหนดการจดบันทึกคำพูดของเด็กรายบุคคลในแต่ละกิจกรรมล่วงหน้า หรือการทำแบบฟอร์มการบันทึกการพูดไว้ล่วงหน้า และการใช้เทปบันทึกเสียงมีส่วนช่วยให้ระบบการบันทึกข้อมูลเป็นไปอย่างราบรื่น

1.3.8 วิธีประเมินผล

จากการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ พบว่าข้อมูลที่ได้จากการบันทึกการพูดของเด็กรายบุคคลในแต่ละกิจกรรม สามารถนำมาเป็นหลักฐานประกอบสำหรับการประเมินความสามารถทางการพูดของเด็กได้ และการประเมินความสามารถทางการพูดของเด็กควรทำต่อจากการบันทึกข้อมูลรายบุคคลในแต่ละกิจกรรมทันที หรือตามแผนกำหนดการประเมินรายสัปดาห์หรือรายเดือนก็ได้ นอกจากนี้พบว่าเกณฑ์การประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสำหรับการประเมินโปรแกรมฯ นี้สามารถนำไปปรับใช้ได้กับการประเมินความสามารถทางการพูดรายบุคคลของเด็กวัยอื่น ๆ ได้ โดยคำนึงถึงระดับพัฒนาการทางภาษาด้านต่าง ๆ ตามวัยของเด็กเป็นสำคัญ

ตอนที่ 2 ผลการปรับปรุงโปรแกรมฯ

2.1 การปรับปรุงโปรแกรมฯ

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากผลการทดลองใช้โปรแกรมฯ และรวบรวมความคิดเห็น ความพึงพอใจ ข้อเสนอแนะของครูประจำชั้น ซึ่งเป็นผู้ช่วยวิจัย และผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมใน โปรแกรมฯ ตลอดจนข้อสังเกตของผู้วิจัยขณะดำเนินการทดลองมาวิเคราะห์ และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมฯ ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นในประเด็นต่าง ๆ ดังแสดงในตาราง ต่อไปนี้

ตารางที่ 5 การปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมฯ ฉบับทดลอง

องค์ประกอบ ของโปรแกรมฯ	ข้อมูลการทดลองใช้ โปรแกรมฯ จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง และ การบันทึกการใช้โปรแกรมฯ ของครู	สิ่งที่ได้ปรับปรุงแก้ไข โดยพิจารณาจากข้อมูล ที่ได้รับ
1. แนวคิดและทฤษฎี	-	ไม่เปลี่ยนแปลง
2. หลักการ	-	ไม่เปลี่ยนแปลง
3. วัตถุประสงค์	-	ไม่เปลี่ยนแปลง
4. เนื้อหา	เนื้อหาการสอนเดิมสะท้อนความ สามารถทางการพูดด้านความคล่องใน การพูด ความชัดเจนในการออกเสียง และการสื่อความหมายตามบริบททาง สังคมและวัฒนธรรม แต่ไม่สะท้อน ความแตกต่างระหว่างภาษาไทยกลาง และภาษาไทยถิ่นเหนือ	ปรับเนื้อหาให้เห็นความ ชัดเจนของการจำแนกเนื้อ หาที่สะท้อนความแตกต่าง ของภาษาไทยกลางและ ภาษาไทย ถิ่นเหนือและ ความสามารถทางการพูด ทั้งด้านความคล่อง ความชัด เจนในการออกเสียง และ การสื่อความหมาย
5. การดำเนินการใช้ โปรแกรมฯ		
5.1 เวลาและ โอกาสในการ จัดกิจกรรม	การดำเนินการใช้โปรแกรมฯ ไม่ สามารถควบคุมเวลาและโอกาสในการ ทำกิจกรรมได้อย่างสม่ำเสมอเช่น เวลา ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมสนทนายามเช้า เพิ่มมากขึ้นในเดือนที่สองจนทำให้เวลา ของการทำกิจกรรมอื่น ๆ ต้องยืดหยุ่น	กำหนดหลักเกณฑ์ใน การยืดหยุ่นเวลาของแต่ละ กิจกรรม

ตารางที่ 5 การปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมฯ ฉบับทดลอง (ต่อ)

องค์ประกอบ ของโปรแกรมฯ	ข้อมูลการทดลองใช้โปรแกรมฯ จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง และ บันทึกการใช้โปรแกรมฯของครู	สิ่งที่ได้ปรับปรุงแก้ไข โดยพิจารณาจากข้อมูล ที่ได้รับ
	ตาม และพบวาระยะเวลา ดำเนินการ โปรแกรมฯ 1 ภาค เรียน น้อยไป สำหรับการเรียนรู้ ภาษาผ่านประเพณีและ วัฒนธรรมทางสังคมของท้องถิ่น	
5.2 บรรยากาศทาง กายภาพ	เป็นสภาพแวดล้อมทาง ธรรมชาติที่แท้จริงในการเรียนรู้ ภาษาไทยกลางและภาษาไทย ถิ่นเหนือ	ไม่เปลี่ยนแปลง
5.3 ขนาดกลุ่มเด็ก	เด็กกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมี จำนวนน้อยกว่ากลุ่มเด็กตาม สภาพจริง เนื่องจากการวิจัยต้อง ควบคุมตัวแปรทางภาษา กล่าว คือ ไม่รวมเด็กที่พูดภาษาชาวเขา เป็นภาษาแรกอยู่ในการทดลอง	ขนาดกลุ่มเด็กตามสภาพ จริง มีจำนวนมากกว่าเด็กกลุ่ม ตัวอย่างได้แต่ไม่ควรเกิน 25 คน ต่อครู 1 คน
5.4 กิจกรรม	พบว่าเมื่อมีสภาวะการณ์ ไม่เหมาะสำหรับการทำกิจกรรม ตามแผนการสอนไม่มีกิจกรรม สำรองให้เด็ก ครูต้องแก้ปัญหา เฉพาะหน้าเอง	เพิ่มเติมกิจกรรมเสนอ แนะที่สามารถดำเนินการกิจ กรรมได้บรรลุ วัตถุประสงค์ เดียวกันให้เลือกใช้ทดแทนเมื่อ มีเหตุไม่สามารถ ดำเนินการ เรียนการสอนตามแผนการ สอนได้
5.5 กระบวนการ เรียนการสอน		
5.5.1 การเรียนรู้ ทางภาษาของเด็ก	พบว่าการยอมรับการใช้ เฉพาะภาษาไทยถิ่นเหนือของเด็ก	ยึดหยุ่นข้อจำกัดในการ เลือกใช้ภาษาของเด็กในแต่ละ

ตารางที่ 5 การปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมฯ ฉบับทดลอง (ต่อ)

องค์ประกอบ ของโปรแกรมฯ	ข้อมูลการทดลองใช้โปรแกรมฯ จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง และ บันทึกการใช้โปรแกรมฯของครู	สิ่งที่ได้ปรับปรุงแก้ไข โดยพิจารณาจากข้อมูล ที่ได้รับ
	ในช่วงเดือนแรกของการเริ่ม โปรแกรมฯ ทำให้เด็กกล้าแสดง ออกด้านการคิด การกระทำและ การพูดมากขึ้น เด็กจะพัฒนาการ เรียนรู้ทั้งสองภาษาด้วยตัวของ เด็กเอง ถ้าครูให้โอกาสเด็กเลือก ใช้ภาษาอย่างอิสระ	กิจกรรมตามความต้องการ ของผู้เรียน และควรดำเนินการ สอน โดยใช้ทั้งภาษาไทยกลาง และภาษาไทยถิ่นเหนือที่ละ ภาษา ตามแผนการสอนของ โปรแกรมฯ
5.5.2 ภาษาที่ใช้ ในการเรียนการสอน	พบว่าการใช้ภาษาตาม บริบทจริงของภาษาทางสังคม และวัฒนธรรม เช่น ใช้ภาษาไทย กลางเมื่อต้องพูดกับผู้ที่ถนัด ภาษาไทยกลาง หรือเมื่อต้อง แสดงบทบาทสมมติเป็นคนภาค กลาง และใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือ เมื่อต้องพูดกับผู้ที่ถนัดภาษาไทย ถิ่นเหนือ หรือเมื่อต้องเล่าเรื่อง ราวที่เกี่ยวกับท้องถิ่น ช่วยให้เด็ก เรียนรู้เกี่ยวกับการเลือกใช้ภาษา ทั้งสองให้เหมาะสมกับบริบท ภาษาทางสังคมและวัฒนธรรม	ไม่เปลี่ยนแปลง
5.6 สื่อการเรียน การสอน	พบสื่อการเรียนการสอนทาง ภาษาเพิ่มเติมจากการละเล่น พื้นบ้านของเด็ก ในระหว่างการ ใช้โปรแกรมฯ เช่น เพลง ประกอบการละเล่น และการเล่น สนทนาโต้ตอบเป็นกลุ่ม โดย เลือกใช้ภาษาไทยกลางและภาษา	เพิ่มเติมสื่อในการเรียนรู้ ให้ครอบคลุมครบถ้วนตามที่ ได้ดำเนินการใช้จริงใน โปรแกรมฯ และจำแนกสื่อ เป็นประเภทต่าง ๆ เช่น เพลงภาษาไทยกลางและภาษา ไทยถิ่นเหนือสำหรับเด็ก และ

ตารางที่ 5 การปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมฯ ฉบับทดลอง (ต่อ)

องค์ประกอบ ของโปรแกรมฯ	ข้อมูลการทดลองใช้โปรแกรมฯ จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง และ บันทึกการใช้โปรแกรมฯของครู	สิ่งที่ได้ปรับปรุงแก้ไข โดยพิจารณาจากข้อมูล ที่ได้รับ
6.การประเมินผล	<p>ไทยถิ่นเหนือตามกติกาการเล่น ของกลุ่ม ซึ่งสามารถนำมาใช้ ส่งเสริมความสามารถทางการ พูดสองภาษาได้เป็นอย่างดี</p> <p>พบว่ามีความเหมาะสมกับการ ประเมินโปรแกรมฯ สำหรับการ วิจัย แต่ไม่มีการระบุเกณฑ์การ ประเมินผลความสามารถทาง การพูดของเด็กสำหรับครูที่ ต้องการนำโปรแกรมฯ ไปใช้</p>	<p>การละเล่นทางภาษาของเด็ก</p> <p>เพิ่มเติมแบบประเมิน ความสามารถทางการพูดของ เด็กให้สามารถใช้ควบคู่กับ กิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีการกำหนดเกณฑ์จำแนก ความสามารถทางการพูดต่าง ระดับให้ ชัดเจนเป็นธรรมชาติกับ เด็ก และง่ายต่อการประเมิน ควบคู่กับการสอน</p>
7. เจาะใจในการนำ โปรแกรมฯ ไปใช้	<p>โปรแกรมฯ ไม่ได้ระบุ เจาะใจของการใช้โปรแกรมฯ เกี่ยวกับการเตรียมการและงบ ประมาณในการใช้โปรแกรมฯ</p>	<p>ระบุเกี่ยวกับการเตรียม วางแผนงานและการดำเนินการ การดำเนินงาน สถานะที่ งบประมาณ สื่อการเรียนรู้ เพื่อแสดง แนวทางการดำเนินการ ให้การใช้โปรแกรมฯ</p>
7.2 ปัจจัย สนับสนุนและ อุปสรรคในการ ใช้โปรแกรมฯ		<p>ระบุบริบททางสังคม เวลา ปัจจัยสนับสนุน และ อุปสรรคในการนำโปรแกรมฯ ไปใช้เพิ่มเติมขึ้น เพื่อให้การนำ โปรแกรมฯ ไปใช้สะดวกและ</p>

ตารางที่ 5 การปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมฯ ฉบับทดลอง (ต่อ)

องค์ประกอบ ของโปรแกรมฯ	ข้อมูลการทดลองใช้โปรแกรมฯ จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง และ บันทึกการใช้โปรแกรมฯของครู	สิ่งที่ได้ปรับปรุงแก้ไข โดยพิจารณาจากข้อมูล ที่ได้รับ
		เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เด็ก เพิ่มเติมการประเมินค่าใช้จ่าย โดยประมาณไว้เพื่อแสดง รายละเอียดของการดำเนินการ ก่อนนำโปรแกรมฯ ไปใช้จริง

1.2 การนำเสนอโปรแกรมการเพิ่มการเรียนรู้สองภาษาเพื่อส่งเสริมความสามารถ ทางการพูดภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือ ของเด็กวัยอนุบาล ฉบับสมบูรณ์

โปรแกรมการเพิ่มการเรียนรู้สองภาษาเพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือ ของเด็กวัยอนุบาล เป็นการจักระบบการดำเนินการในการนำแนวคิดและทฤษฎี หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา การดำเนินการใช้โปรแกรมฯ และการประเมินผลที่สอดคล้องกับสภาพบริบททางสังคม และวัฒนธรรมทางภาษาของเด็กวัยอนุบาลในท้องถิ่นภาคเหนือ เพื่อให้ครูใช้สอนเด็กอายุ 3 – 5 ปี ที่มีวิถีชีวิตในบริบทสังคมภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือ และเพื่อให้เด็ก ครู ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนเห็นคุณค่าของการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือในเด็กวัยอนุบาล

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า โปรแกรมฯ การเพิ่มการเรียนรู้สองภาษาเพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือ ของเด็กวัยอนุบาล ประกอบด้วยสาระสำคัญดังนี้

- 2.2.1 แนวคิดและทฤษฎี
- 2.2.2 หลักการของโปรแกรมฯ
- 2.2.3 วัตถุประสงค์ของโปรแกรมฯ
- 2.2.4 เนื้อหาของโปรแกรมฯ
- 2.2.5 การดำเนินการใช้โปรแกรมฯ ซึ่งประกอบด้วย
  - 1) การจัดการเรียนการสอน

ต้นฉบับ หน้าขาดหาย

การจัดประสบการณ์ทางภาษาที่หลากหลายและอยู่ในบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของเด็ก

2. แนวคิดการเรียนรู้สองภาษาเกี่ยวกับการเพิ่มการเรียนรู้สองภาษา (Additive Bilingual Model)

แลมเบิร์ต (Lambert, 1977) เชื่อว่าการพัฒนาภาษาสองภาษาของเด็กเกี่ยวข้องกับทำให้คุณค่าของภาษาทางสังคมและการเคารพแบบแผนการใช้ของแต่ละภาษาในสังคม ดังนั้นการสอนภาษาสำหรับเด็กสองภาษาจึงต้องให้ความสำคัญกับภาษาที่หนึ่ง และภาษาที่สองของเด็ก โดยโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน ท้องถิ่นของเด็กต้องยอมรับว่าภาษาที่หนึ่ง และภาษาที่สองเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ และทั้งสองภาษาจะเกื้อกูลกันและส่งผลดีต่อพัฒนาการทางภาษาของเด็ก

หลักการของโปรแกรมฯ มีดังต่อไปนี้

1. บุคคลต่าง ๆ ที่มีส่วนร่วมในโปรแกรมฯ ต้องเคารพในคุณค่าและความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก
2. ภาษาพูดเป็นพื้นฐานสำคัญ ในการเรียนรู้ภาษา โดยเน้นให้ผู้เรียนคุ้นเคยกับการใช้และการฟังภาษาพูดมากกว่าทักษะอื่น เน้นที่การสื่อสารในสถานการณ์จริง (real communication) โดยครูให้ข้อมูลทางภาษาที่เด็กสนใจ และสามารถเข้าใจได้ ด้วยการจัดหากิจกรรมต่าง ๆ ที่จะอำนวยความสะดวกให้เด็กได้เรียนรู้และสามารถใช้ภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือได้อย่างไม่ทำการแก้ไขข้อผิดพลาดของเด็กทันทีทันใด ถ้าไม่เป็นอุปสรรคต่อการสื่อสาร
3. การสอนภาษาต้องอยู่บนพื้นฐานของการทำกิจกรรมทางภาษาต่างๆในชีวิตจริงร่วมกัน ใช้ภาษาเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ การสื่อสารและความคิด โดยครูมองข้อผิดพลาดของเด็กว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้และสนับสนุนให้เด็กกล้าพูด กล้าทำ เพื่อให้เรียนรู้เพิ่มขึ้น
4. ในการส่งเสริมความสามารถทางการพูด จะต้องเน้นการพูดที่ถูกต้องเหมาะสมตามบริบทสังคม วัฒนธรรม และหลักภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือ เพราะเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนรู้ภาษา
5. เนื้อหาในการเรียนภาษา ต้องเป็นประสบการณ์จริงที่เด็กจะได้ฝึกกระบวนการคิดในการใช้ภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนืออย่างมีจุดหมายในสถานการณ์ที่หลากหลาย มี เป้าหมายคือการใช้ภาษาในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพตามความสามารถทางการพูดได้ คล่อง ออกเสียงชัดเจน และสื่อความหมายได้ ตามบริบท สังคม และวัฒนธรรม
6. ครู และผู้ปกครองของเด็ก ตลอดจนบุคคลในชุมชน จะต้องร่วมกันเป็นแบบอย่างของการพูดภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือที่ถูกต้อง เหมาะสม และเป็นประโยชน์ต่อเด็กให้มากที่สุด

7. การใช้สื่อ และประสบการณ์จริงตามวิถีชีวิตในท้องถิ่นในการสอน ต้องมุ่งให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงจากบริบทจริงทางภาษาผ่านเจ้าของไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือ

วัตถุประสงค์ของโปรแกรมฯ

เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือของเด็กวัยอนุบาล ในด้านการสื่อความหมายโดยใช้ศัพท์ การใช้รูปประโยค และการเลือกปรับใช้ภาษา ความชัดเจนในการออกเสียง และความคล่องในการพูด

เนื้อหาของโปรแกรมฯ ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ

1. เนื้อหาที่ให้ความรู้แก่เด็ก คือการพูดภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือ

1.1 การพูดสื่อความหมาย

1.1.1 การใช้ศัพท์ที่แสดงการใช้ภาษาตามบริบท สังคม และวัฒนธรรม

- 1) การใช้ศัพท์ที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ใช้ภาษา เช่น เด็กกับผู้ใหญ่ หรือเด็กกับเด็ก
- 2) การใช้ศัพท์ที่แสดงโอกาสและสถานการณ์ เช่น ในชีวิตประจำวัน หรือ ในโอกาสพิเศษ
- 3) การใช้ศัพท์ที่แสดงลีลาของการพูดที่เป็นทางการ หรือไม่เป็นทางการ
- 4) การใช้ศัพท์ภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือ ประเภทต่าง ๆ

1.1.2 การใช้รูปประโยคที่แสดงความมุ่งหมายในการสื่อสาร

- 1) การใช้รูปประโยคที่แสดงการเข้าสังคม
- 2) การใช้รูปประโยคที่แสดงการแลกเปลี่ยนข้อมูล
- 3) การใช้รูปประโยคที่แสดงความรู้สึก
- 4) การใช้รูปประโยคที่แสดงการทำสิ่งที่มุ่งหวังให้สำเร็จ
- 5) การใช้รูปประโยคภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือตามการเรียงคำเข้าประโยค
- 6) การใช้รูปประโยคประเภทต่าง ๆ ตามความมุ่งหมายในการสื่อสาร

1.2 ความชัดเจนในการออกเสียง

1.2.1 พยัญชนะต้น, พยัญชนะท้าย และพยัญชนะควบกล้ำ

1.2.2 สระเดี่ยวและสระประสม

1.2.3 วรรณยุกต์

1.3 ความคล่องในการพูด

2. เนื้อหาที่ให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง คือธรรมชาติของพัฒนาการทางภาษา ประโยชน์ของการเรียนรู้สองภาษา และบทบาทในการสนับสนุนการเรียนรู้สองภาษาของเด็ก

การดำเนินการใช้โปรแกรมฯ ประกอบด้วย

1. การจัดการเรียนการสอน

1.1 การเตรียมการก่อนเริ่มใช้โปรแกรมฯ

1.1.1 ออกเยี่ยมบ้านเด็ก และสำรวจชุมชน เพื่อสร้างความคุ้นเคย และความไว้วางใจแก่ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชน

1.1.2 แสวงหาทรัพยากรท้องถิ่นด้านสถานที่หรือแหล่งซึ่งจะพาเด็กออกไปทัศนศึกษา และทรัพยากรบุคคลที่สามารถเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่เด็ก และทรัพยากรอื่น ๆ ที่เอื้อต่อการเรียนการสอนภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือ โดยตามเด็กและบุคคลในท้องถิ่น

1.1.3 เตรียมวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน และบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อการใช้ภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือ

1.1.4 ใช้แบบวัดความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือ บันทึกการพูด วิเคราะห์และประเมินความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือของเด็กก่อนเข้าร่วม โปรแกรมฯ 2 สัปดาห์

1.2 ระยะดำเนินการ

1.2.1 เตรียมการก่อนดำเนินการ

1) จัดกิจกรรมปฐมนิเทศ เพื่อชี้แจงหลักการ เหตุผล กระบวนการเรียน การสอน และบทบาทหน้าที่ของผู้ปกครอง ครู และบุคคลในชุมชน ในการส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนตามโปรแกรมฯ

2) ติดต่อนัดหมายกับเจ้าของสถานที่ซึ่งจะพาเด็กไปทัศนศึกษา หรือวิทยากรที่จะให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือแก่เด็ก

1.2.2 ทำการสอนตามแผนการสอน 12 สัปดาห์ โดยคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1) การลำดับเนื้อหา โปรแกรมฯ มีการลำดับเนื้อหา ดังต่อไปนี้

1.1) ตามแผนการสอนซึ่ง กำหนดตามเหตุการณ์ ประจำวัน ในโรงเรียน และวิถีชีวิตของชุมชน ที่เกิดขึ้นในรอบวัน และสัปดาห์ เช่นการสนทนาทักทายในช่วงรับเด็กตอนเช้า กิจกรรมหน้าเสาธง กิจกรรมสนทนายามเช้า กิจกรรมงามในคำซึ่งจะเรียงลำดับตามปฏิทิน กิจกรรมประจำวัน กิจกรรมประจำสัปดาห์ กิจกรรมประจำเดือน เช่น วันจันทร์ ท่องบทกลอนหรือร้องเพลงสำหรับเด็ก วันอังคาร ปริศนาคำทาย วันพุธ กิจกรรมภาษาสัญจร (เที่ยวตลาดนัดหมู่บ้านซึ่งมีทุกวันพุธ) ด้วยการใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือในเดือนแรก ภาษาไทยกลางในเดือนที่สอง และเลือกใช้ภาษาตามความต้องการในเดือนที่สาม เป็นต้น

1.2) ตามพัฒนาการและการเรียนรู้ภาษา โดยเริ่มจากใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือ ซึ่งเป็นภาษาที่หนึ่ง ของเด็ก ไปสู่การเรียนรู้ภาษาไทยกลางซึ่งเป็นภาษาที่สอง สำหรับเด็ก จากเรื่องราวใกล้ตัวไปหาไกลตัว เช่นสนทนาเกี่ยวกับตัวเอง ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน เป็นต้น จากการฟังไปสู่การพูด เช่นฟังนิทาน เล่านิทาน เล่นนิทานละครโดยการลำดับเนื้อหาดังกล่าวจะเชื่อมโยงการเรียนรู้ขั้นแรกไปสู่การเรียนรู้ในลำดับต่อไปอย่างต่อเนื่อง

2) กิจกรรมการเรียนการสอน โปรแกรมฯ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาที่มีความหลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน มีทั้งกิจกรรมรายบุคคล กิจกรรมกลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ ซึ่งใช้บริบทภาษาทางสังคมและวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษาไทยกลาง เพื่อให้เด็กได้ประสบการณ์ตรงจากการสนทนากับเจ้าของภาษา และพัฒนาความสามารถทางการพูดภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษาไทยกลางของตนเอง เป็นกิจกรรมระหว่างเด็กกับครู เด็กกับเด็ก เด็กกับผู้ปกครอง และเด็กกับผู้ใหญ่ซึ่งเป็นบุคคลในชุมชน หรือเป็นวิทยากรท้องถิ่นและต่างถิ่น ซึ่งจะดำเนินไปตามแผนการเรียนการสอนประจำวัน ปฏิทินกิจกรรมประจำสัปดาห์ และแผนการสอน 12 แผน โดย กิจกรรมที่จัดทั้งหมดได้แก่

- 2.1) ร้องเพลงเด็กภาษาไทยถิ่นเหนือ และภาษาไทยกลาง
- 2.2) ท่องบทกลอนภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษาไทยกลาง
- 2.3) ฟังและเล่านิทานปากเปล่าด้วยภาษาไทยถิ่นเหนือ

และภาษาไทยกลาง

- 2.4) เล่านิทานประกอบหุ่นด้วยภาษาไทยถิ่นเหนือและ

ภาษาไทยกลาง

- 2.5) เล่นนิทานละคร

- 2.6) ปริศนาคำทายภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษาไทยกลาง

- 2.7) สนทนารายบุคคล และรายกลุ่มกับเจ้าของภาษา

- 2.8) เล่าเรื่องจากภาพวาดและภาพถ่าย

- 2.9) ถาม – ตอบ คำถามด้วยศัพท์และประโยคภาษาไทย

ถิ่นเหนือและภาษาไทยกลาง

3) เวลาและโอกาสในการจัดกิจกรรม ระยะเวลาในการเรียนการสอน แต่ละกิจกรรมในโปรแกรมฯ จัดให้ดำเนินไปตามช่วงเวลา และสถานการณ์ เพื่อให้สอดคล้องกับ ธรรมชาติของภาษา และการเรียนรู้ของเด็กที่เกิดขึ้นตลอดเวลา อย่างค่อยเป็นค่อยไป และใช้ระยะเวลาในการพัฒนา แต่อย่างไรก็ตามกิจกรรมกลุ่มใหญ่ไม่ควรเกิน 15 – 20 นาที กิจกรรมทัศนศึกษา ไม่ควรเกิน 1 ชั่วโมง เพื่อที่เด็กจะได้ไม่เบื่อหน่าย หรือเหนื่อยล้าจนเกินไป

4) การจัดกลุ่มผู้เรียน โปรแกรมฯ ได้แบ่งการจัดกลุ่มผู้เรียน ดังนี้

4.1) จัดเป็นกลุ่มย่อยทั้งแบบให้เด็กที่มีอายุ เพศ ภาษา และ การดำรงชีพเหมือนกันอยู่ในกลุ่มเดียวกัน และแบบที่ให้เด็กที่มีอายุ เพศ ภาษา และการดำรงชีพ ต่างกันอยู่ในกลุ่มเดียวกัน เพื่อให้เด็กใช้กระบวนการทางสังคมเรียนรู้การใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือ และภาษาไทยกลาง จากการพูดการปฏิบัติตนของตนเองและผู้อื่น ไปพร้อม ๆ กับการพัฒนา ทักษะด้านอื่น ๆ ด้วย เนื่องจากเด็กยังขาดประสบการณ์ในการแสดงความคิดเห็น และการ กล้าแสดงออกด้วยคำพูด เด็กต้องการความไว้วางใจ ความอบอุ่นใจ ในช่วงแรกหากเด็กต้องการ จัดกลุ่มย่อยตามความต้องการของตน หรือต้องการให้ครูช่วยจัดกลุ่มให้ ก็ควรสนองความต้องการ ของเด็กไปก่อน จากนั้นเมื่อเด็กมีทักษะทางสังคม และการทำงานกลุ่มมากขึ้นค่อยจัดกลุ่มเด็ก อย่างเป็นระบบเต็มรูปแบบ การจัดกลุ่มย่อยใน โปรแกรมฯ นี้ เอื้อต่อการพัฒนาภาษารายบุคคล ของเด็กเป็นอย่างดี

4.2) จัดเป็นกลุ่มใหญ่ เพื่อแนะนำกิจกรรม และสรุปความคิด รวบรวมอด กิจกรรมกลุ่มใหญ่ครูสามารถควบคุมกิจกรรมได้ดี เช่นควบคุมความถูกต้องชัดเจนใน การออกเสียง การใช้ศัพท์และรูปประโยคภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษาไทยกลาง ให้เป็นไปตาม หลักภาษา กติกาที่ตั้งไว้ และเป้าหมายของการใช้ภาษาที่เหมาะสม กิจกรรมกลุ่มใหญ่ไม่ควรเกิน 15 – 20 นาที

5) บรรยากาศในการเรียนรู้ โปรแกรมฯ นี้ เน้นการยอมรับความ แตกต่างระหว่างบุคคลเกี่ยวกับวัฒนธรรมการใช้ภาษาที่บ้าน ที่โรงเรียน และในชุมชน และให้ อิสระทางเลือกที่หลากหลายในการเรียนรู้ภาษา โดยใช้ทั้งภาษาไทยถิ่นเหนือ และภาษาไทยกลาง ในการสื่อสารตามบริบทจริงของผู้ใช้ภาษา ในการให้เด็กเรียนรู้ทั้งสองภาษาผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย ภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอน ใช้ทั้งภาษาไทยถิ่นเหนือ และภาษาไทยกลางตามระยะเวลา ของประสบการณ์ ในโปรแกรมฯ ตามบริบทของผู้ร่วมสนทนาในแต่ละสถานการณ์ ความหลากหลายของกิจกรรมจะช่วยให้เด็กรู้สึกว่าการเรียนรู้ภาษาเป็นเรื่องสนุก น่าสนใจ และเด็กได้นำไป ใช้จริงในชีวิตประจำวัน โดยในระยะแรกจะใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือเป็นหลักในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนเพราะเป็นภาษาที่เด็กคุ้นเคย เช่นเล่นนิทานถื่นด้วยภาษาไทยถิ่นเหนือ ร้องเพลง ภาษาไทยถิ่นเหนือ ในช่วงเดือนที่สอง เริ่มให้เด็กเรียนรู้ภาษาไทยกลางมากขึ้น โดยการเชื่อมโยง จากกิจกรรมหน้าเสาธงซึ่งเด็กต้องใช้ภาษาไทยกลางในการทำกิจกรรมสู่การที่เด็กต้องสนทนากับ

คนต่างถิ่นที่ไม่ถนัดภาษาไทยถิ่นเหนือ โดยการพาเด็กออกไปทัศนศึกษาให้เด็กมีโอกาสพบปะพูดคุยกับคนต่างถิ่นที่ใช้ภาษาไทยกลาง หรือพาวิทยากรที่ถนัดภาษาไทยกลางมาพูดคุยกับเด็ก และในช่วงเดือนสุดท้ายของโปรแกรมฯ ควรให้โอกาสเด็กเลือกใช้ภาษาตามความต้องการของตน ซึ่งเด็กจะเรียนรู้ว่าควรใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือเมื่อต้องพูดคุยกับผู้ร่วมสนทนาที่ถนัดภาษาไทยถิ่นเหนือ และควรพูดภาษาไทยกลางกับผู้ร่วมสนทนาที่ถนัดภาษาไทยกลาง แต่ทั้งนี้เมื่อเด็กใช้ภาษาไม่ถูกต้อง ครู ผู้ปกครอง และผู้ใหญ่ในชุมชนควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการพูดภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือ พร้อมกับฝึกเด็กเป็นผู้พูดที่ดีด้วยการรู้จักฟัง โดยให้เงื่อนไขว่า “เราควรฟังเมื่อผู้อื่นพูด” และให้กำลังใจเด็กที่พยายามพัฒนาการพูดภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษาไทยกลางเสมอ ด้วยการชมเชย หรือพูดให้เด็กไม่รู้สึกรว่าการพูดไม่ถูกต้องของตนเป็นเรื่องน่าอาย เช่นพูดกับเด็กว่า “พูดมาเถอะจะทุกคนเข้าใจ”

5.2) สภาพแวดล้อมและสื่อการเรียนการสอน โปรแกรมฯ นี้ เน้นการใช้ภาษาตามบริบทจริงทางสังคมและวัฒนธรรมของท้องถิ่น จึงมุ่งใช้ทรัพยากรท้องถิ่นด้านสถานที่ต่าง ๆ บุคคลในชุมชน และวิถีชีวิตการใช้ภาษา และวัฒนธรรมการดำรงชีพของคนในท้องถิ่นมาเป็นสื่อการเรียนการสอน เช่น กิจกรรมภาษาสัญจร ซึ่งจะพาเด็กออกไปมีประสบการณ์ตรงกับเจ้าของ ภาษาตามสถานที่ต่าง ๆ ในชุมชน เช่น ไปพูดคุยกับพระสงฆ์ซึ่งถนัดภาษาไทยถิ่นเหนือที่วัด การไปซื้อของจากพ่อค้าแม่ค้าที่ตลาด การไปพูดคุยกับเจ้าหน้าที่อนามัยซึ่งถนัดภาษาไทยกลางที่สถานีอนามัยหมู่บ้าน การนำเพลง บทกวีกลอน และการละเล่นท้องถิ่นซึ่งสามารถใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษาไทยกลางเป็นสื่อในการเล่นมาให้เด็กเล่นในช่วงกิจกรรมเสรี เป็นต้น

โปรแกรมฯ นี้แบ่งสื่อออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้แก่ เพลงเด็กภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือ, บทกลอนและคำคล้องจองภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือ, นิทานเด็กภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือ, การละเล่นของเด็กที่ต้องใช้ภาษาเป็นสื่อ, บุคลากรและวิทยากรที่เป็นเจ้าของภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือ และของเล่นเด็กที่มีในท้องถิ่น เช่น อุปกรณ์ เครื่องครัว เครื่องใช้ต่าง ๆ ในท้องถิ่น ซึ่งเด็กต้องใช้ภาษาประกอบการเล่น

1.3 ระยะเวลาสรุปผล

เมื่อดำเนินกิจกรรมครบตามกระบวนการเรียนการสอนทั้งสองระยะ คือระยะเตรียมการและระยะดำเนินการแล้ว จากนั้นจึงสรุปผลการดำเนินการเรียนการสอน เพื่อสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษาไทยกลางของเด็ก โดยการจัดนิทรรศการแสดงผลการเรียนรู้ภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือของเด็กผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ในโปรแกรมฯ ให้เด็ก ครู ผู้ปกครองได้รับรู้เข้าใจเป้าหมายของโปรแกรมฯ

การประเมินผลการใช้โปรแกรมฯ

โปรแกรมฯ นี้ ใช้การประเมินผลจากสถานการณ์จริง (authentic assessment) โดยการสังเกต และการบันทึกคำพูดเด็กในการใช้ภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือในสถานการณ์ต่าง ๆ ในขณะที่ทำ กิจกรรมต่าง ๆ ในโปรแกรมฯ แล้วสรุปเป็นความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือของเด็กเป็นรายบุคคล และของเด็กทั้งชั้นเรียน ตามเกณฑ์การประเมินความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือของโปรแกรมฯ ไม่ควรจำกัดการประเมินเด็กด้วยการสังเกตและบันทึกคำพูดเด็กจากกิจกรรมที่จัดขึ้นในโปรแกรมฯ เท่านั้น โดยควรสอบถาม สัมภาษณ์ผู้ที่ใกล้ชิดและเกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาของเด็ก เช่น ผู้ปกครองของเด็ก ถึงความสามารถทางการใช้ภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือของเด็กขณะอยู่ที่บ้านประกอบด้วย และฝึกให้เด็กประเมินการใช้ภาษาพูดของตนเองโดยให้การโอกาสเด็กแก้ไขการพูดด้วยตนเอง ในขณะที่ใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษาไทยกลางในการสนทนา จะเป็นแรงเสริมให้เด็กเกิดแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ภาษา

เงื่อนไขการใช้โปรแกรมฯ

1. คุณสมบัติของโรงเรียนที่จะนำโปรแกรมฯไปใช้

การนำโปรแกรมฯไปใช้ให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของโปรแกรมฯ นั้น ผู้วิจัยได้กำหนดลักษณะของโรงเรียนที่จะนำโปรแกรมฯไปใช้ไว้ดังนี้

- 1.1 เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล ปีที่ 1 รับผิดชอบตั้งแต่ 3 ปี ขึ้นไป
- 1.2 เป็นโรงเรียนที่อยู่ในสังคมท้องถิ่นภาคเหนือ ซึ่งมีบริบทของการใช้

ภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษาไทยกลางในการสื่อสาร

- 1.3 เป็นโรงเรียนที่มีปรัชญา และนโยบายให้ความสำคัญต่อการใช้ภาษา

ไทยถิ่นเหนือและภาษาไทยกลาง ในการสืบทอดภาษา และวัฒนธรรมท้องถิ่น

2. คุณสมบัติของครูที่จะใช้โปรแกรมฯ

2.1 เป็นครูในท้องถิ่นภาคเหนือ และเป็นครูที่สามารถใช้ทั้งภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษาไทยกลางเป็นอย่างดี หรือถ้าเป็นครูที่ใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือไม่ได้ควรมหาผู้ช่วยที่สามารถใช้ทั้งสองภาษาได้เป็นอย่างดี

2.2 เป็นครูที่เข้าใจสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น และบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนในท้องถิ่น ตลอดจนมีมนุษยสัมพันธ์อันดีกับบุคคลในชุมชน ซึ่งเป็นแหล่งทรัพยากรในการเรียนการสอนที่สำคัญ

2.3 เป็นครูที่เข้าใจพัฒนาการของเด็ก โดยเฉพาะพัฒนาการทางภาษาของเด็กวัยอนุบาลที่พูดได้มากกว่าหนึ่งภาษา

3. คุณสมบัติของเด็กแรกเข้าเรียนในโปรแกรมฯ

- 3.1 เป็นเด็กวัยอนุบาล ในท้องถิ่นภาคเหนือ อายุ 3 – 5 ปี และเป็นเด็กที่อยู่ในบริบทการใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษาไทยกลาง
- 3.2 เป็นเด็กที่ใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือในครอบครัวหรือในชุมชนเป็นภาษาแม่หรือภาษาที่หนึ่ง
- 3.3 เป็นเด็กที่เริ่มรู้จักภาษาไทยกลางในปีแรกที่เข้าเรียน หรือรู้จักภาษาไทยกลางมาบ้างแล้ว

4. เงื่อนไขในการใช้โปรแกรมฯ

โปรแกรมฯ นี้ใช้บริบทจริงทางสังคม และวัฒนธรรม ในการใช้ภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือ ซึ่งส่วนใหญ่ เป็นทรัพยากรที่มีอยู่แล้วในท้องถิ่น ดังนั้นการนำเด็กออกไปสู่บริบทดังกล่าว หรือการเชิญวิทยากรท้องถิ่นมารู้จักกับเด็ก หากครูผู้ใช้โปรแกรมฯ มีคุณสมบัติตามเงื่อนไขการใช้โปรแกรมฯ จะช่วยลดงบประมาณในการใช้จ่ายได้มาก